

۵۵ درصد سالمندان درآمد و مستمری ندارند

فقر و بی خانمانی در کمین سالمندان آینده

سعیده علیپور

هم‌زمان با روز جهانی و هفته سالمند، رئیس انجمن سالمندان ایران آماری اعلام کرد که نشان می‌داد بیش از نیمی از سالمخوردگان کشور حتی از آب‌باریکه حقوق بازنشستگی هم محروم هستند. هر چند بررسی‌ها نشان می‌دهد بخشی از ۵۵ درصد جامعه آماری مورد اشاره، نیازی به مقرری اندک بازنشستگی ندارد، اما بسیاری از آنها در سنی که توان فعالیت اقتصادی وجود ندارد و احتمالاً هزینه‌های بیماری بر سایر هزینه‌هایشان پیشی گرفته، با هیولای موحش فقر دست و پنجه نرم می‌کنند.

سالمندان روز به روز بیشتر می‌شوند

براساس آمار ارائه‌شده از سوی دبیرخانه شورای ملی سالمندان و مرکز آمار ایران، از جمعیت ۸۳ میلیون نفری کشور حدود ۱۰.۱۷ درصد سالمند هستند؛ معادل ۸ میلیون و ۳۳۰ هزار نفر. طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته نیز جمعیت سالمندی در سال‌های آینده با روند رو به رشدی همراه است؛ به طوری که براساس برآوردهای صورت گرفته تا سال ۲۰۵۰ به ازای هر سه نفر، یک نفر بالای ۶۰ سال خواهد داشت. رقمی که نشان می‌دهد ایران برای جلوگیری از بروز بحران در آینده سالمندی باید برنامه‌ای جدی در پیش بگیرد.

وضعیت فعلی سالمندان

جمعیت سالمندی در کشور طی دهه‌های آینده در حالی رشد می‌کند که تحلیل صاحب‌نظران حوزه سالمندی نشان می‌دهد که سالمندان کنونی کشور نیز در وضعیت چندان مطلوبی قرار ندارند. نگاهی به وضعیت بیمه درمانی، وضعیت اقتصادی، مسکن و... هم این ادعا را تأیید می‌کند. رئیس انجمن علمی سالمندشناسی ایران با استناد به نتایج مطالعه‌ای که در سال ۹۵ توسط مرکز تحقیقات سالمندی دانشگاه علوم بهزیستی و سازمان بازنشستگی کشور تحت عنوان شاخص دیده‌بان سالمندی در ایران انجام شده، وضعیت سالمندان را در حوزه‌های ظرفیت و توانمندسازی و امنیت درآمدی چندان مطلوب عنوان نمی‌کند.

احمد دلبری، می‌گوید: «در این مطالعه که وضعیت بهزیستن و حال خوب سالمندان ۹۷ کشور مورد بررسی قرار گرفته، ایران در رتبه ۶۴ قرار دارد.» او که در یک نشست مجازی که در آستانه روز جهانی سالمند برگزار شد، صحبت می‌کرد گفت که «بر اساس آمار چیزی حدود ۹۴ درصد سالمندان بیمه پایه داشته‌اند و فقط ۳۱ درصد سالمندان بیمه تکمیلی دارند و ۸۸ درصد سالمندان روستایی بیمه تکمیلی ندارند».

رئیس انجمن علمی سالمندشناسی در ادامه با بیان اینکه در حوزه پوشش بیمه‌ای سالمندان نیز مشکلات جدی وجود دارد، گفت:

«در دنیا خدمات مراقبتی طولانی مدت سالمندان تحت پوشش بیمه‌ای قرار دارد این در حالیست که خدمات مراقبت‌های طولانی مدت در کشور ما وجود ندارد و باید به این موضوع به طور جدی ورود کنیم. از سوی دیگر یکی دیگر از مشکلات سالمندان، مشکلات جسمانی این قشر است؛ اگر چه سالمندی مساوی با بیماری و ناتوانی نیست اما در این دوره میزان شیوع بیماری‌ها نسبت به دوره‌های دیگر افزایش می‌یابد و از آنجایی که بخش زیادی از بیماری‌های دوران سالمندی امکان پیشگیری دارد، اگر چکاپ‌های دوره‌ای توسط دولت و سازمان‌های بازنشستگی انجام شود می‌توان از بروز بسیاری از بیماری‌های سالمندان پیشگیری کرد».

پیران بی‌خانمان

اما مسکن یکی از معضلات اساسی است که در این گروه سنی فقر را تشدید کرده است. این در حالی است که مطابق آمار بیش از ۱۱ درصد جامعه سالمندی کشور مستاجر هستند و این میزان در قیاس با سایرین گذشته بیشتر هم شده است. در حالی که اعلام می‌شود تنگدستی در جامعه سالمندی دو برابر سایر گروه‌های سنی است که نداشتن مسکن هم بر آسیب‌های دوره پیری می‌افزاید. در این میان پیش‌بینی می‌شود، با توجه به بحران مسکن در میان قشر میانسال کشور، سالمندان آینده با بحران شدید بی‌خانمانی مواجه خواهند بود و این موضوع بر فقر در جامعه سالمندی دهه آینده ایران دامن می‌زند.

براساس آمار ارائه‌شده از سوی دبیرخانه شورای ملی سالمندان و مرکز آمار ایران، از جمعیت ۸۳ میلیون نفری کشور حدود ۱۰.۱۷ درصد سالمند هستند؛ معادل ۸ میلیون و ۳۳۰ هزار نفر

زنان سالمند فقیر ترند

جامعه ایران در حالی با شیب تندتری به سمت سالمندی در حرکت است که گفته می‌شود، جمعیت زنان سالمند چهار برابر مردان خواهد شد. آماری که اگر آن را در کنار اشتغال اندک زنان و کاهش نرخ ازدواج آنها بگذاریم، شاید تصویری خوبی از آینده زنان سالمند ارائه‌دهد.

در حالی که نگاهی به وضعیت فعلی زنان سالمند نشان می‌دهد این قشر با مشکلات عدیده‌ای روبرو هستند اما با توجه به حرکت الگوی سالمندی کشور به سمت زنان تنها می‌توان پیش‌بینی کرد که وضعیت از آنچه هست نیز بدتر شود. در همین باره چندی پیش‌محسن شتی، رئیس‌اداره سلامت سالمندان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: «جمعیت سالمند کشور به سمت الگوی زنانه حرکت می‌کند و حتی برخی استان‌ها اکنون دارای جمعیت سالخورده زنانه شده‌اند که در صدی از آنها به علت فوت همسر و درصد کمتری

از آنها نیز به خاطر طلاق تنها زندگی می‌کنند. این افراد به واسطه تنهایی، کمتر حمایت می‌شوند و درصدی از آنها منبع درآمدی ندارند؛ بنابراین لازم است که سیستم بهداشتی و رفاهی کشور به این زنان توجه داشته باشد.» به گفته او ۱۷ درصد جمعیت سالمند کشور تنها هستند که این رقم در مردان کمتر و در زنان بیشتر است. اما چرا زنان سالمند، آسیب‌پذیرترین گروه سالمندان هستند و به نسبت مردان سالمند، نیاز به توجه بیشتری دارند؟ شاید پاسخ این پرسش را بتوان در وضعیت دوران جوانی و میانسالی آنها جستجو کرد. براساس آنچه آمار می‌گوید: زنان سالمندان همسردار نسبت به زنان سالمند تنها از پوشش بیمه‌ای پایه و تکمیلی بهتری برخوردار هستند. این بدان معناست که با توجه به درصد کم اشتغال؛ زنان از نظر اقتصادی وابستگی زیادی به همسران و خانواده خود دارند و این موضوع آنها را در دوران سالمندی آسیب‌پذیرتر می‌کند.

یافته‌های یک پژوهش دانشگاهی نشان می‌دهد؛ سالمندی در حال زنانه شدن و تعداد زنان سالمند خودسرپرست در حال افزایش است. وضعیتی که با توجه به آمار بالای بیکاری زنان و وابستگی اقتصادی آنها به همسران نشان؛ به سیاستگذاران هشدار می‌دهد سیاست‌های رفاهی و اقتصادی متفاوتی با آنچه امروز شاهد آن هستیم را در پیش بگیرند.

مهرسو مناجاتی، جامعه‌شناس می‌گوید: «رنج و آسیب‌های جسمانی در دوران سالمندی برای زنان همراه با آسیب‌های روحی متأثر از طردشدگی اجتماعی دوچندان می‌شود. به طوری که زنان سالمند نه تنها در اجتماع بلکه حتی در خانواده‌های خود به حاشیه رانده شوند. آسیب‌های روحی و عاطفی زنان سالمند در عرصه خصوصی در نتیجه وابستگی‌های اقتصادی و حمایتی آن‌ها به فرزندان دوچندان می‌شود».

به گفته او عدم درآمد ثابت مثل حقوق بازنشستگی، نداشتن سرپناه سببی می‌شود که احترام سالمندان چه مرد و چه زن در خانواده کمتر شده و آنها در خانواده‌های و در نزد فرزندان خود هم در معرض آسیب باشند.

سوء رفتار با سالمندان

سوء رفتار با سالمند و سالمندآوری پدیده‌ای است که به روایت آمار دو درصد از خشونت‌های خانگی جامعه ایرانی را به خود اختصاص داده است.

در حالی تنگدستی در جامعه سالمندی دو برابر سایر گروه‌های سنی است که نداشتن مسکن هم بر آسیب‌های دوره پیری می‌افزاید. در این میان پیش‌بینی می‌شود، سالمندان آینده با بحران شدید بی‌خانمانی مواجه باشند

گفته می‌شود سالمندآوری بعد از کودک‌آوری و همسرآوری رتبه سوم خشونت‌های خانگی را به خود اختصاص می‌دهد و در این میان فقر عامل مهمی در تشدید خشونت علیه افراد سالمند است.

رضا جعفری، مدیر اورژانس اجتماعی کشور به ایسنا گفته است: «همان‌طور که می‌دانید پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد تا ۳۰ سال آینده، تعداد سالمندان افزایش می‌یابد این در حالی است که به دلیل تغییر سبک زندگی ممکن است طی آن سال‌ها تعداد سالمندان در معرض آزار نیز افزایش یابد. طبق آخرین سرشماری انجام شده در سال ۹۵ حدود ۴۰ درصد افراد جامعه آپارتمان‌نشین شده‌اند. زندگی در آپارتمان‌های کوچک امکان نگهداری از سالمندان بیمار و نیازمند حمایت ویژه را سخت و دشوار می‌کند. از سوی دیگر با کاهش رشد جمعیت، کوچک شدن بعد خانوار و تغییر در ساختار خانواده از گسترده به هسته‌ای، تعداد فرزندان که باید از والدین سالخورده خود حمایت کنند کاهش می‌یابد. در چنین شرایطی و به دنبال این تغییرات در سطح کمی و کیفی جمعیت باید پیش‌بینی‌های لازم جهت حمایت‌های روانی-اجتماعی از سالمندان و پیشگیری از افزایش سالمندآوری‌ها صورت بگیرد».

رشد روزافزون جمعیت سالمندی در ایران و البته دورنمای فعالیت‌های نه چندان موثر در کشور در حالی است که در کشورهای پیشرفته دنیا که منابع بیشتری از مادرانند دو برابر شدن جمعیت سالمندی در طول ۱۰۰ سال اتفاق افتاده است. این امر نشان می‌دهد که ما فرصت چندانی نداریم و باید درخصوص مراقبت‌های سالمندی و نگاه به معیشت آنها در آینده قدم‌های جدی برداریم.

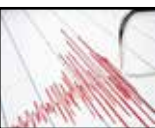
از گوشه و کنار

آغاز صدور کارت واکسن دیجیتال

سرپرست مرکز فناوری اطلاعات وزارت بهداشت از آغاز صدور کارت واکسن دیجیتال به زبان‌های فارسی و انگلیسی در سامانه واکسن‌اسیون وزارت بهداشت خبر داد. به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، علی شریفی زارچی گفت: از هم اکنون تمام افرادی که یک یا دو نوبت واکسن زده‌اند، می‌توانند در سامانه alamat.gov.ir کارت واکسن دیجیتال فارسی خود را به رایگان دریافت کنند.

زلزله ۵.۲ ریشتری در بندر گناوه

زلزله‌ای به بزرگی ۵.۲ ریشتر بامداد جمعه بندر گناوه و مناطقی از بوشهر را لرزاند.

است. مرکز لرزه‌نگاری

موسسه ژئوفیزیک دانشگاه تهران کانون زلزله را ۱۹ کیلومتری گناوه در عمق ۱۰ کیلومتری گزارش کرده است. غلام‌زاهر جعفری، فرماندار گناوه گفته گروه‌های ارزیاب به منطقه اعزام شده‌اند اما تا کنون زلزله سه مصدوم داشته که یکی از آنان زن بارداری بوده که به دلیل ترس برای معاینه به بیمارستان فرستاده شده و دیگری شخصی که از تخت افتاده بوده است.

زیست ۶۵ درصد بی‌شناسنامه‌ها در ۵ شهر سیستان و بلوچستان

مدیر کل ثبت احوال سیستان و بلوچستان گفت: ۵۵ درصد از ۵۰ هزار نوزاد، چهار،

دشتمانی، سراسرا و هیرمند ۶۵ درصد برپرونده‌های ثبت شده برای افراد بدون شناسنامه را در استان به خود اختصاص داده‌اند. به گزارش ایرنا، رضا راحت دهمرده با بیان اینکه بسیاری از افرادی بی‌شناسنامه در زاهدان ایرانی نیستند، اظهار کرد: بیشتر افراد ثبت شده در این شهرستان تنها به دنبال دریافت مدارک هستند. در حالی که ایرانی نیستند.

اختصاص اعتبار ویژه برای بازگشت دختران به تحصیل

معاون رئیس جمهوری در امور زنان و خانواده گفت: پنج میلیارد تومان اعتبار برای خرید وسایل کمک

آموزشی و تبلت برای دختران خصوصاً بازماندگان از تحصیل اختصاص یافته است. به گزارش ایسنا، انسیه خزعلی گفت: تمرکز دولت باید روی ایجاد زمینه تحصیلات دختران در مقاطع عالی و شناسایی دختران بازمانده از تحصیل و ریشه‌یابی و تلاش برای حل مشکلاتشان باشد.

رواج دلای مجوزهای تردد

سفر و تردد جاده‌ای در شرایط کرونایی همچنان منوط به صدور مجوز است و شهروندان

برای دریافت مجوز باید از طریق فرمانداری‌ها اقدام کنند، اما پای دلالتان در سایه نبود سامانه الکترونیک به این موضوع هم باز شده است. به گزارش ایسنا، در استان تهران صدور مجوز تردد از طریق ۱۶ فرمانداری صورت می‌گیرد که از میان آنها فقط ۲ فرمانداری تهران و پاکدشت دارای سامانه الکترونیک برای صدور مجوز تردد هستند و سایر فرمانداری‌ها به صورت دستی به صدور مجوز اقدام می‌کنند. اما همین صدور حضوری مجوزها زمینه برخی تخلفات و سودجویی‌ها را فراهم کرده است؛ نمونه این سودجویی صدور مجوز تردد فرمانداری یکی از شهرستان‌های استان تهران در کافی‌نتی در خیابان پاسداران است. پیگیری‌ها حکایت از آن دارد که کافی‌نت مذکور با دریافت ۸۰ هزار تومان، مجوز سفر به شهرهای مختلف را با سربرگ و مهر فرمانداری رباط کریم صادر می‌کند.

برکناری به دلیل اصرار بر واردات واکسن آمریکایی

یک مدیر وزارت بهداشت به خاطر اینکه گفته بود وزیر مانع واردات فایزر شده برکنار شد. سلامت نیوز به نقل از یک منبع آگاه مدعی شد که بهرام عین‌اللهی، اسدی‌لاری را به خاطر پیگیری تنوع بخشی به واردات واکسن و اصرار بر واردات واکسن فایزر و جانسون‌اند جانسون طبق موافقت کمیته ملی واکسن‌اسیون برای واکسینه کردن زنان باردار و کادر درمان برکنار کرده است.

از ماهیگیران گزارش داده است که در عمق آب‌وبه فاصله چند کیلومتری ساحل لاشه‌هایی را در آب دیده است که در حال حاضر امکان تأیید صحت این ادعا وجود ندارد و نیاز به گشت دریایی است. **بیماری خطرناک تر از مانور نظامی** وی گفت: امیدواریم علت تلف شدن فک‌ها بیماری نباشد، هر چند که مانور اتفاق جالبی نیست ولی حداقل تعداد تلف‌شدگان محدود است. ولی اگر وجود بیماری محرز شود تعداد تلفات فک‌های خزری افزایش می‌یابد و با توجه به جمعیت فعلی فک خزری شرایط تحمل بیماری وجود ندارد و این گونه نایاب تازمز انقراض پیش خواهد رفت.

«تلفات غیر عادی» محصول مانور نظامی است یا بیماری میکروبی؟

ابهام در افزایش مرگ فک‌های خزری

برگزاری مانور نظامی است که اخیراً در بایجان در آب‌های دریای خزر برگزار کرد. وی افزود: بیشتر تلفات فک‌های خزری مربوط به دو هفته اخیر بوده که در سواحل گیلان و مازندران یافت شدند و اغلب هم در سواحل شهرهای جویبار، محمودآباد، نور و بابلسر در استان مازندران بود.

رئیس مرکز حفاظت از فک خزری ایران با بیان اینکه پنج‌شنبه نیز چند لاشه فک خزری در فریدونکنار و جویبار دیده شد، توضیح داد: لاشه‌های پیدا شده بیشتر از یک هفته از زمان مرگشان گذشته است و امکان نمونه‌برداری میکروبی از این لاشه‌ها وجود ندارد چون این لاشه‌ها در آب تلف شدند و با امواج به ساحل رسیدند و این وضعیت انجام نمونه‌گیری میکروبی را مختل کرده است.

وی با اشاره به اینکه احتمال وجود بیماری میکروبی وجود دارد و منتفی نیست، گفت: طی تماس‌هایی با افرادی که در آلمان و هلند بر روی فک خزری تحقیق می‌کنند گرفته شد، گزارش

پیدا شدن لاشه ۱۴ قلاده فک خزری از ابتدای سال جاری تاکنون در سواحل مازندران در شرایطی رخ داده که مدیر کل محیط زیست مازندران از آن با عنوان «تلفات غیر عادی» یاد کرده است.

۱۴ مرگ‌ومیر در شش ماه اخیر در حالی است که متوسط تلفات در سال‌های گذشته سه تا چهار قلاده و عمدتاً ناشی از صدمات فیزیکی و گرفتار شدن در تورهای صیادی بوده است. اما امسال با وجود فرار رسیدن فصل صید، افزایش قابل توجه مرگ‌فک‌های خزری ابهامات فراوانی در پی داشته است. به گزارش ایرنا، هر چند حسنعلی ابراهیمی کارنامی، مدیر کل محیط زیست مازندران گفت که از طریق سازمان حفاظت محیط زیست، هنوز در حال بررسی اطلاعات از میزان و علل مرگ‌ومیر فک خزری در دیگر کشورهای واقع در سواحل شمالی و شرقی دریای خزر هستیم، رئیس مرکز حفاظت مانور نظامی اخیر کشورهای حاشیه شمالی دریای خزر را دلیل احتمالی این مرگ‌ومیر عنوان کرد.

فک خزری گونه در خطر انقراض

فک خزری به عنوان یکی از کوچک‌ترین اعضای خانواده فک‌های دنیا در سال‌های اخیر با کاهش شدید جمعیت مواجه شده و در آخرین رده‌بندی جانوران در خطر نابودی اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت (IUCN) به عنوان یک گونه در خطر انقراض جهانی معرفی شده است. جمعیت این گونه که زمانی بیش از یک میلیون قلاده بود، طی سه دهه اخیر به خاطر شکار بی‌رویه صیادان کشورهای حاشیه شمالی دریای خزر به شدت کاهش یافت و به کمتر از یک صد هزار قلاده رسید، ولی مرگ ناشناخته و مبهم آن هم ۱۴ قلاده آن هم در نیمه یک سال تاکنون گزارش نشده بود.

مانور نظامی یا بیماری؟

امیر صیاد شیرازی، رئیس مرکز حفاظت از فک خزری ایران در همین باره به ایرنا گفت: «احتمالات مختلفی را باید در نظر گرفت از جمله انفلاون‌های پرندگان، عملیات نظامی، بیماری‌های ویروسی و میکروبی، ولی محتمل‌ترین گزینه